

KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Etap wojewódzki Klucz odpowiedzi

Numer zadania	Punktacja	Zasady przyznawania punktu									
Zad. 1.	0-4	Poprawne przywołanie aforyzmu - 2 punkty . Podanie autora – 2 punkty .									
Zad. 2.	0-6	a) Prawidłowe odpowiedzi: prawda, fałsz, fałsz, prawda 4 prawidłowe odpowiedzi – 4 punkty . 3 prawidłowe odpowiedzi – 1 punkt . a) Poprawne przywołanie przysłowia – 2 punkty .									
Zad. 3.	0-8	Przykładowe odpowiedzi: a) <i>Zwrot uzyskuje wymiar paradoksalny, nie sposób dowiedzieć się prawdy, bo jest ona niepoznawalna (nie da się stanąć na wysokości oczu, które wbite są w chodnik pod stopami albo utkwione w chmurach). Ludzie ukrywają prawdę, nie mogą spojrzeć sobie w oczy („stężałe”, „nieobecne”, „krótkowzroczne”, „pośpiesznie obmywane z nieposłusznego snu”, „ocierane z łez nieposłuszných”). Podmiot liryczny przedstawia świat pogrążony w kłamstwie – 2 punkty.</i> b) Przykładowe odpowiedzi uzupełnionej tabeli:									
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Zmodyfikowane frazeologizmy</th> <th style="text-align: center;">Stałe frazeologizmy</th> <th style="text-align: center;">Sens przekształcenia</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">„dajmy z siebie wszystko / na własność tym spojrzeńom”</td> <td style="text-align: center;">„dać z siebie wszystko, otrzymać na własność”</td> <td style="text-align: center;"><i>Przekształcenie może oznaczać odślonięcie przed innymi wnętrza, myśli; próby odślonięcia prawdy o nas samych.</i></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">„stańmy na wysokości/ oczu”</td> <td style="text-align: center;">„stanąć na wysokości zadania”</td> <td style="text-align: center;"><i>Staly związek wyrazowy oznacza: okazać się odpowiednio przygotowanym. Przekształcenie może oznaczać: „bądźmy gotowi spojrzeć komuś w oczy, przygotujmy się do tego”</i></td> </tr> </tbody> </table>	Zmodyfikowane frazeologizmy	Stałe frazeologizmy	Sens przekształcenia	„dajmy z siebie wszystko / na własność tym spojrzeńom”	„dać z siebie wszystko, otrzymać na własność”	<i>Przekształcenie może oznaczać odślonięcie przed innymi wnętrza, myśli; próby odślonięcia prawdy o nas samych.</i>	„stańmy na wysokości/ oczu”	„stanąć na wysokości zadania”	<i>Staly związek wyrazowy oznacza: okazać się odpowiednio przygotowanym. Przekształcenie może oznaczać: „bądźmy gotowi spojrzeć komuś w oczy, przygotujmy się do tego”</i>
Zmodyfikowane frazeologizmy	Stałe frazeologizmy	Sens przekształcenia									
„dajmy z siebie wszystko / na własność tym spojrzeńom”	„dać z siebie wszystko, otrzymać na własność”	<i>Przekształcenie może oznaczać odślonięcie przed innymi wnętrza, myśli; próby odślonięcia prawdy o nas samych.</i>									
„stańmy na wysokości/ oczu”	„stanąć na wysokości zadania”	<i>Staly związek wyrazowy oznacza: okazać się odpowiednio przygotowanym. Przekształcenie może oznaczać: „bądźmy gotowi spojrzeć komuś w oczy, przygotujmy się do tego”</i>									

		„a choćby się pod nami nigdy nie ugięły/nogi” „ugiąć przed kimś/czymś kolana” „nogi się uginają z wrażenia/pod wrażeniem czegoś/kogoś” <i>Dowolna interpretacja znajdująca uzasadnienie w treści bądź przesłaniu wiersza</i>
		Poprawnie uzupełnione wszystkie pola tabeli – 6 punktów. Poprawnie uzupełnione pięć pól tabeli – 4 punkty. Poprawnie uzupełnione cztery pola tabeli – 2 punkty.
Zad. 4.	0-10	Realizacja polecenia: - oryginalna, twórcza, pogłębiona i znajdująca uzasadnienie w treści lektur – 6 punktów; - poprawna, ogólnikowa i znajdująca częściowe uzasadnienie w treści lektur – 2 punkty. Poprawność językowa – 2 punkty. Estetyczne walory wypowiedzi – 2 punkty.
Zad. 5.	0-8	a) Prawidłowe odpowiedzi: prawda, prawda, prawda, fałsz 4 prawidłowe odpowiedzi – 4 punkty. 3 prawidłowe odpowiedzi – 1 punkt. b) Podanie 6 przykazań znajdujących odzwierciedlenie w treści wiersza - 4 punkty. 5 przykazań odnoszących się do treści wiersza – 2 punkty.
Zad. 6.	0-8	a) Oryginalne, nurtujące pytanie – 2 punkty. b) SMS zawierający pięć różnych znaków interpunkcyjnych – 3 punkty; SMS zawierający cztery różne znaki interpunkcyjne – 1 punkt. Oryginalna odpowiedź SMS, odnosząca się do zadanego pytania i przesłania Jana Pawła II – 3 punkty; Ogólna, pobieżna odpowiedź – 1 punkt.
Zad. 7.	0-10	Przykładowe odpowiedzi Parabola literacka – „krótkie opowiadanie moralno-dydaktyczne; przypowieść” (SJP); „przedstawienie świata w sposób symboliczny, postacie i wydarzenia nie są istotne ze względu na swe cechy jednostkowe, lecz mają ukazać pewne uniwersalne prawdy o ludziach, świecie, historii”. Alter ego – „z łaciny: drugi ja; 1. bardzo bliski przyjaciel; 2. postać literacka lub filmowa utożsamiana z autorem; 3. druga część czyjejś rozdwojonej osobowości” (SJP). Lewiatanowe ciało – „Lewiatan to legendarny potwór morski, wspominany w kilku miejscach w Starym Testamencie. Lewiatanowe ciało to zatem symbol ogromu, wielkości. W tradycji

		judaistycznej mięso z zabitego lewiatana zostanie podane podczas Sądu Ostatecznego ludziom prawym”. Transgresja – „wychodzenie poza standardy, przekroczenie granic, zwłaszcza norm moralnych” (SJP). Deus ex machina – „z łaciny: bóstwo z maszyny; 1. rozwiązanie akcji w tragedii antycznej na skutek nagłego i niespodziewanego pojawienia się bóstwa; 2. nieoczekiwany wybawiciel; 3. rodzaj rozwiązania zawilej intrygi w sztuce teatralnej lub utworze literackim” (SJP). Ad hoc – „z łaciny: do tego - wyrażanie używane, gdy chcemy podkreślić, że coś zostało stworzone do spełnienia doraźnego celu, na potrzebę chwili (np. Nie spodziewał się, że przyjdzie mu prowadzić ten wykład, ad hoc wymyślił więc temat zajęć.); bez przygotowania, specjalnie w tym celu” (SJP). Katharsis – „1. swobodne ujawnienie tłumionych emocji, zmniejszające napięcie; wyładowanie emocjonalne; 2. w psychologii: ujawnianie się nieświadomych, przykrych przeżyć podczas terapii i usuwanie związanego z nimi napięcia emocjonalnego” (SJP). „przeżycie wewnętrznej przemiany, spełnienie się, satysfakcja z uczestniczenia w akcji opowieści”; tzw. akt „oczyszczenia” w dramacie antycznym, wzbudzenie u widza uczuć litości i trwogi, aby przez to następnie oczyścić jego umysł z tych doznań; „dojście do zrozumienia tajemnicy losu, do pogodzenia się z nim, a także ze zbiorową mądrością i doświadczeniem”. Fabula interrupta – „narracja podzielona, przerywana, wielowątkowa, z wątkami przenikającymi się, jednak ostatecznie tworzącymi pewną całość”. Pansofia – „ruch filozoficzno-religijny zmierzający do osiągnięcia wiedzy uniwersalnej, zapoczątkowany w Niemczech w XVI w.” (SJP); wszechmądrość, wszechwiedza. Idiosynkrazja – „1. wstręt, antypatia, niechęć; 2. wrodzona nadwrażliwość organizmu na pewne substancje”. Za każdą prawidłową definicję, precyzyjne wyjaśnienie – 1 punkt.
Zad. 8.	0-14	✓ Zachowanie formy recenzji teatralnej – 4 punkty. ✓ Częściowe zachowanie formy recenzji teatralnej – 3 punkty. ✓ Estetyczne walory wypowiedzi – 2 punkty. ✓ Funkcjonalne wykorzystanie słów rozpoczynających recenzję – 2 punkty. ✓ Merytoryczna argumentacja – 4 punkty. ✓ Poprawność językowa – 2 punkty (dopuszczalny jeden błąd ortograficzny, cztery błędy językowe).
Zad. 9.	0-32	Kryteria oceny i punktacja: I Warstwa koncepcyjna (stopień rozumienia tematu) (0-6) • uczeń pisze szkic eseju zgodnie z tematem; w sposób twórczy, pogłębiony, poszerzony, prezentuje refleksje adekwatne do tytułów kolejnych akapitów- 6 punktów;

		• uczeń pisze szkic eseju w przeważającej części zgodne z tytułami kolejnych akapitów- 4 punkty; • uczeń podejmuje próbę napisania szkicu eseju na zadany temat. Pisze w sposób niepełny, treść nieadekwatna do problemu podanego w poleceniu - 2 punkty; • uczeń redaguje szkic eseju na inny temat lub pisze pracę w innej formie; brak stanowiska - 0 punktów. II Warstwa semantyczna (zawartość treściowa) (0-12): • uczeń zachował odpowiednią liczbę zawartych w pracy informacji; zadbał o ich jakość; zaprezentował trafnie wiedzę o poezji i innych tekstach kultury; prezentował pogłębioną wiedzę o człowieku, życiu, świecie; pracę charakteryzuje spójność semantyczna podporządkowana planowi wewnętrznemu pracy; brak błędów rzeczowych – 12 punktów; • szkic eseju nie zawiera pełnej realizacji polecenia (odwołania do czterech różnych kontekstów); niektóre konteksty odbiegają od tematu i nie zapewniają odpowiedniej jakości refleksji; uczeń prezentuje tylko podstawową wiedzę o poezji i innych tekstach kultury; prezentowane refleksje o człowieku, życiu, świecie mają zbyt ogólny charakter; praca zawiera uchybienia w zakresie spójności semantycznej, choć możemy w niej dostrzec plan wewnętrzny; częściowe uzasadnienie; nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – 6 punktów; • szkic eseju zawiera jedynie śladową realizację polecenia (1 kontekst); konteksty odbiegają od tematu; uczeń nie wykorzystuje wiedzy o poezji i innych tekstach kultury; prezentowane refleksje o człowieku, życiu, świecie mają stereotypowy zbanalizowany charakter; praca zawiera znaczne uchybienia w zakresie spójności semantycznej; nie zawiera planu wewnętrznego; nie więcej niż jeden błąd rzeczowy – 2 punkty. <u>Uwaga: Dwa błędy rzeczowe lub kardynalny błąd rzeczowy powodują zerowanie pracy!</u> III Warstwa kompozycyjna (0-4): Uczeń zadbał o zachowanie proporcji między poszczególnymi częściami pracy; prezentował logiczny i pogłębiony wywód; posługiwał się refleksjami przywoływanymi w odpowiednich miejscach; zadbał o funkcjonalność akapitów; sposób prezentacji treści ma charakter logiczny - 4 punkty.

		Zauważamy zachwianie proporcji między poszczególnymi częściami; wypowiedź logiczna, ale niepogłębiona; niektóre fragmenty pracy mogą mieć przypadkowy charakter; zaburzenia funkcjonalności i spójności kompozycji - 2 punkty. Praca zawiera zaburzenia spójności i funkcjonalności; nie odnajdujemy logicznego zamysłu uporządkowania treści; zaburzenia spójności wypowiedzi - 2 punkty. IV Warstwa redakcyjna. Język i styl (0-10): • pracę charakteryzuje poprawnie stosowane bogate słownictwo (pod względem znaczeniowym, frazeologicznym, fleksyjnym, słotwórczym). Praca jest poprawna pod względem składniowym i stylistycznym. Styl jest funkcjonalny i dopasowany do sytuacji komunikacyjnej. Bez błędna ortografia i interpunkcja; dostrzegamy znamiona literackiego stylu i wyróżniające umiejętności retoryczne - 10 punktów. • pracę charakteryzuje poprawne użycie języka. W wypowiedzi poprawnie stosowane jest słownictwo (pod względem znaczeniowym, frazeologicznym, fleksyjnym, słotwórczym). Praca jest poprawna pod względem składniowym i stylistycznym. Styl jest funkcjonalny i dopasowany do sytuacji komunikacyjnej. Dopuszczalny jeden błąd ortograficzny, dwa interpunkcyjne; 5 punktów. • 2-3 błędów ortograficznych, 3-5 interpunkcyjnych, powyżej 3 pozostałych błędów językowych; 2 punkty. • Powyżej 4-5 błędów ortograficznych, powyżej 6 interpunkcyjnych, powyżej 6 pozostałych błędów językowych; 0 punktów.